

Emlékek, keresztek, szobrok (2. rész)

A népi vallásosság tárgyi kifejezése Budaörs utcáin és a határban állított szobrok, emlékoszlopok, képek, keresztek sokasága. Cikünk első részében ez utóbbiakat vettük sorra, ez alkalommal pedig a városban még ma is látható szobrokat gyűjtjük össze.

A szobrokat és az emlékoszlopokat a faluban és a határban természeti csapások és járványok ellen emelték elődeink. Jelentős volt a Mária-kultusz Budaörsön, így nem véletlen, hogy Máriát láthatunk házak homlokzatán, így a Farkasréti és Szechenyi út sarkán is. Ismert Wendler Ferenc látomásának története (erről lásd áprilisi lapunkat), és hogy kápolnájába megkapta a pápától a ma a templomban látható Mária-szobrot. Sajnos, ma már nincs meg azonban a Sasvári Madonna, a halott Krisztust karjában tartó anya szobra, amely egykoron a Kő-hegyen állt, egy három méteres oszlopon, de archív fotók alapján ismerjük. Állt egy Mária-kép a Liliom utca sarkán is. Viszont még ma is gyönyörködhetünk a Szakály Mátyás utcában levő Pietában. A német felirat a gyermeket sirató anya fájdalmát zokogja el.

A Szenvedő Krisztus (Krisztus in Rast) megrázó mellszobrát a Szabadság út sarkán levő ház falába süllyesztve láthatjuk.

A Kálvária dombon az 1820-as évekből való stációképek ugyan elpusztultak, de az újjávarázolt alkotások fülkéi Meloccó Miklós szobrászművész műhelyének, az ólomüveg képek és a megvilágítás pedig Molnár Göb Zoltán (a Martin Stúdió) munkáját dicsérik.

A szentek szobrai közül a XVIII. századi Nepomuki Szent János (V. 16.), a templom védőszentjének a szobra ismert, az Aradi utca sarkán áll. A jó hírnévnek, a kölcsönös bizalomnak is jelképe lett a gyónástitok áldozataként ismert csehországi szent.

Szent Vendelnek, a jószágirtók védőszentjének szobrát a Városszépítő Egyesület Vándor András biztatására újította fel. A barokk szobrot a katolikus templom kertjében láthatjuk barokk pompájában.

Orbán (V. 25.), a szőlőművelők védőszentje. Szobra egykor a Budakeszi felé vezető út elágazásánál állt, legalábbis így tudjuk. Érdekes szokások fűződtek alakjához, attól függően, hogy fagyot hozott-e vagy sem. Eszerint vagy borral öntözték vagy pálcával megverték.

Ismerünk egy XIX. századi emlékoszlopot a Csata és Deák Ferenc út sarkán. A Széles és a Baross utca sarkán egy kertben képjel (stáció) látható.

Történelmünk helyi emlékei közt ismeretes még Bányász Béla Köszöntője a 750 éves táblával, a városháza előtt.

A templomkertben láthatjuk az első világháborús emlékművét, 1925-ből. Egy haldokló katona alakját ábrázolja, aki Krisztus karjaiba omlik. Úgy tudjuk, Pásztor János műve.

Ezt egészíti ki a II. világháborús áldozatainak emlékműve, a Hallottaink emléke című feliratsoron 475 név szerepel, akiket elhurcoltak, elkergettek a nagy világháborús során. Az emlékmű a vörösvári Balassa György munkája.

Mindezek a kultusztárgyak, a vallási néprajz tárgyi emlékei részei nemzeti hagyományainknak, művelődéstörténetünknek. Öröm számunkra, hogy városunkban egyre több vallási emléket újítanak fel, mentenek meg mindnyájunk gazdagodására.

